

**KAMMARRÄTTEN
I JÖNKÖPING**
Avdelning 1

DOM

2015-01-12
Meddelad i Jönköping

Mål nr 809-14

Kommunstyrelsen
Västerviks kommun
Inkom 2015-01-14
Dnr Dpl
Hid

KLAGANDE

Inger Wiman, 380909-2947
Tallåsvägen 4
590 98 Edsbruk

MOTPART

Västerviks kommun
593 80 Västervik

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Linköpings dom den 21 februari 2014 i mål nr 6689-12, se bilaga A

SAKEN

Laglighetsprövning enligt kommunallagen (1991:900)

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten bifaller överklagandet och upphäver Kommunfullmäktige i Västerviks kommuns beslut den 24 september 2012 (§ 140, Dnr 2011/47-041) i den del det avser att från den 1 oktober 2012 återkalla uppdragen för de förtroendevalda i kommunstyrelsen.

Klaganden/ombudet
 Motparten/ombudet
 Försäkringskassan
 Förvaltningsrätten
 Socialstyrelsen

För kännedom
 För åtgärd
 För delgivning

Dok.Id 165524

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2203 550 02 Jönköping	Slottsgatan 5	036-15 68 00 (vx) E-post: kammarrattenijonkoping@dom.se www.kammarrattenijonkoping.domstol.se	036-16 19 68	måndag – fredag 08:00-16:00

YRKANDEN M.M.

Inger Wiman fullföljer sin talan och anför i huvudsak att det av förarbetena framgår att det inte är möjligt att ändra antalet ledamöter i styrelsen, eftersom dessa har fasta mandattider som inte kan ändras av fullmäktige.

Västerviks kommun motsätter sig bifall till överklagandet och anför i huvudsak följande. Enligt kommunallagens terminologi innefattar nämnd även kommunstyrelsen, om inget annat anges. Det råder viss oklarhet kring huruvida 4 kap. 10 a § kommunallagen gäller även för kommunstyrelsen. Det saknas, förutom förvaltningsrättens dom, tillämpliga rättsfall med liknande förhållanden som i det nu aktuella målet. Kommunen anser att det med stöd av förvaltningsrättens bedömning är rimligt att kommunstyrelsen får innefattas i bestämmelserna i 4 kap. 10 a § kommunallagen på sätt som anförs i SOU 2012:30, Vital kommunal demokrati, s. 180.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kommunfullmäktige i Västerviks kommun har genom det överklagade beslutet bl.a. återkallat uppdragen för de förtroendevalda i kommunstyrelsen, barn- och utbildningsnämnden, miljö- och byggnadsnämnden och socialnämnden. Frågan i målet är om beslutet, i den del det avser återkallandet av samtliga ledamöter och ersättare i kommunstyrelsen, är förenligt med den av Inger Wiman i förvaltningsrätten åberopade regeln i 4 kap. 10 a § första stycket andra punkten kommunallagen.

Enligt 4 kap. 10 a § kommunallagen får fullmäktige återkalla uppdragen för samtliga förtroendevalda i en nämnd dels när den politiska majoriteten i nämnden inte längre är densamma som i fullmäktige, dels vid förändringar i nämndorganisationen. Av författningskommentaren till nämnda bestämmelse framgår bl.a. att det andra fallet har en nära koppling till bestämmelsen i 6 kap. 13 § där det sägs att fullmäktige bestämmer mandattiden för

andra nämnder än styrelsen (se prop. 1993/94:188 s. 95). Av förarbetena till kommunallagen framgår vidare bl.a. att mandatperioderna är fria när det gäller andra nämnder än styrelsen, vilket innebär att kommunerna och landstingen när de så vill kan göra förändringar i sin nämndorganisation genom att t.ex. bilda nya nämnder och avskaffa gamla (se prop. 1990/91:117 s. 198).

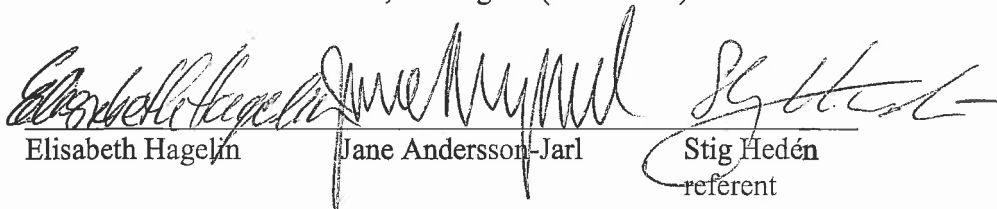
Möjligheten att med stöd av 4 kap. 10 a § kommunallagen ändra nämndernas sammansättning vid förändringar i nämndorganisationen har kommenterats i betänkandet Vital kommunal demokrati, SOU 2012:30. I betänkandet (s. 180 f.) anförs bl.a. följande. Bestämmelsens tillämpningsområde får i viss mån anses vara oklart avgränsat. Det framgår inte tydligt om regeln även omfattar styrelsen och vad som närmare avses med förändringar i nämndorganisationen. Att omorganisationsfallet anges ha en nära koppling till 6 kap. 13 § kan ses som en indikation om att det är friheten att, med hjälp av möjligheten att bestämma nämndernas mandattider, avskaffa och bilda nämnder som avses. Med denna tolkning kan bestämmelsen inte omfatta styrelsen, eftersom denna har fasta mandattider som inte kan ändras av fullmäktige.

Som framgår av ovan nämnda förarbetsuttalanden har möjligheten att återkalla uppdragen för samtliga förtroendevalda i en nämnd vid förändringar i nämndorganisationen en nära koppling till 6 kap. 13 § kommunallagen, i vilken anges att fullmäktige bestämmer mandattiden för andra nämnder än styrelsen. Vidare är styrelsen, till skillnad från övriga nämnder, obligatorisk och dess mandattid är reglerad i 6 kap. 12 § kommunallagen. Mot bakgrund av det anförda kan möjligheten att återkalla uppdragen för samtliga förtroendevalda i en nämnd i en situation som den nu aktuella, enligt kammarrättens bedömning, inte anses innefatta en möjlighet att återkalla även uppdragen för samtliga förtroendevalda i styrelsen. Kommunen har således inte haft möjlighet att med stöd av 4 kap. 10 a § första stycket andra punkten kommunallagen återkalla uppdragen för samtliga förtroendevalda i styrel-

sen. Överklagandet ska därmed bifallas och kommunens beslut upphävas i den del som anges under kammarrättens avgörande.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1).

Elisabeth Hagelin   Jane Andersson-Jarl   Stig Hedén
referent

I avgörandet har även de särskilda ledamöterna Sten Franzén (skiljaktig mening) och Bengt Mogård deltagit.

Föredragande: Miriam Gewarges _{MG}

Sten Franzéns skiljaktiga mening.

Jag delar inte majoritetens tolkning av kommunallagens (KL) bestämmelser med avseende på möjligheten att återkalla uppdragen för de förtroendevalda i kommunstyrelsen. Som skäl härför får jag anföra följande.

Kommunstyrelsen är en nämnd i lagens mening vilket exempelvis stöds av terminologin i 6 kap. 9 och 13 §§ KL liksom i doktrinen (se Riberdahl Förvaltningsrättslig Tidskrift nr 4/1995 s. 158 f). Mot denna bakgrund måste sålunda även kommunstyrelsen omfattas av bestämmelserna i 4 kap. 10 a § KL som stadgar att fullmäktige får återkalla uppdragen för samtliga förtroendevalda i en nämnd på bl.a. den grunden att den politiska majoriteten i nämnden inte längre är densamma som i fullmäktige, vilket är det rekvisit som är aktuellt i detta mål. Den koppling som majoriteten gör till stadgandet i 6 kap. 13 § KL saknar enligt min uppfattning helt relevans för bedömningen av legaliteteten i det överklagade beslutet.

Det kan dessutom tilläggas att det från allmänna utgångspunkter skulle framstå som en mycket märklig ordning om den ändring som införandet av den nya lagstiftningen i 4 kap. 10 a § KL medför skulle vara inskränkt

på det sätt som majoriteten anser, vilket ju i så fall skulle göra reformeringen av KL på denna punkt tämligen meningslös. Skulle detta, mot all tänkbar förmodan, ha varit lagstiftarens avsikt torde det uttryckligen ha reglerats i lagen.

Då det därmed enligt min mening saknas lagstöd för annan bedömning i detta hänseende ska således överklagandet avslås och förvaltningsrättens dom fastställas.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LINKÖPING**
Enhet 1

DOM
2014-02-21
Meddelad i
Linköping

Mål nr
6689-12

KLAGANDE

Inger Wiman
Tallåsvägen 4
590 98 Edsbruk

MOTPART

Västerviks kommun
593 80 Västervik

ÖVERKLAGAT BESLUT

Kommunens beslut den 24 september 2012, diariernr 2011/47-041, § 140

SAKEN

Laglighetsprövning enligt kommunallagen (1991:900), KL

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

Dok.Id 147528

Postadress
Box 406
581 04 Linköping

Besöksadress
Brigadgatan 3

Telefon
013-25 11 00
E-post:
forvaltningsratten@linkoping.dom.se

Telefax
013-25 11 40

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:00

YRKANDE M.M.

Kommunfullmäktige i Västerviks kommun beslutade den 24 september 2012 att förändra nämndorganisationen (dnr 2011/47-041, Kf § 140). Av beslutet framgår bl.a. att kommunfullmäktige beslutat att från och med den 1 oktober 2012 återkalla uppdragen för förtroendevalda i kommunstyrelsen.

Inger Wiman överklagar kommunens beslut och yrkar att beslutet ska upphävas. Inger Wiman anför i huvudsak följande. Det finns inte stöd i kommunallagen för att återkalla uppdragen för förtroendevalda i kommunstyrelsen. Kommunfullmäktiges beslut i den delen saknar därmed stöd i kommunallagen varför beslutet bör upphävas.

Västerviks kommun hemställer att förvaltningsrätten avslår överklagandet och anför följande. Det omfattande förslaget till ny nämndorganisation bereddes av kommunstyrelsen och beslutades efter remissbehandling hos berörda nämnder av fullmäktige. Beslutet innehåller bland annat återkallelse av uppdragen i styrelsen och nämnderna samt förändringar i antalet ledamöter för den nyvalda styrelsen och för nämnderna samt att kultur- och fritidsnämnden upphör. Den fråga som är aktuell är om uppdragen i kommunstyrelsen kan återkallas på sätt som skett. Det kan, ur ett kommunperspektiv anses rimligt, trots bestämmelserna i 6 kap. 12 § kommunallagen, vid förändringar i nämndorganisationen, att kommunstyrelsen får innefattas i bestämmelserna i 4 kap. 10 a § 2. kommunallagen.

Förvaltningsrätten beslutade den 22 oktober 2012 att avslå Inger Wimans yrkande om inhibition.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Av 10 kap. 8 § KL framgår följande. Ett överklagat beslut ska upphävas, om

1. det inte har tillkommit i laga ordning,
2. beslutet hänför sig till något som inte är en angelägenhet för kommunen eller landstinget,
3. det organ som har fattat beslutet har överskridit sina befogenheter, eller
4. beslutet strider mot lag eller annan författning.

Första stycket 3 och 4 gäller inte beslut enligt 8 kap. 3 d § tredje stycket, 4 § tredje och fjärde styckena samt 5 a och 5 b §§. Något annat beslut får inte sättas i det överklagade beslutets ställe.

Av 4 kap. 10 a § KL framgår följande. Fullmäktige får återkalla uppdragen för samtliga förtroendevalda i en nämnd

1. när den politiska majoriteten i nämnden inte längre är densamma som i fullmäktige, eller
2. vid förändringar i nämndorganisationen.

Förtroendeuppdragen upphör att gälla när val av nya ledamöter och ersättare har förrättats eller när en ny nämndorganisation träder i kraft.

Av 6 kap. 12 § KL framgår följande. Ledamöterna och ersättarna i styrelsen väljs för fyra år, räknat från och med den 1 januari året efter det år då val av fullmäktige har ägt rum i hela landet. Fullmäktige får dock bestämma att styrelsens mandattid ska räknas från och med det sammanträde då valet förrättas intill det sammanträde då val av styrelse förrättas nästa gång. I ett sådant fall ska nyvalda fullmäktige välja styrelsen vid fullmäktiges första sammanträde.

Av 6 kap. 13 § framgår att fullmäktige bestämmer mandattiderna för andra nämnder än styrelsen.

Förvaltningsrätten gör följande bedömning

Vid laglighetsprövning är överprövningen av det kommunala beslutet begränsad till beslutets laglighet och kan inte omfatta dess lämplighet eller skälighet. Av 10 kap. 8 § 4. kommunallagen framgår att ett beslut ska upphävas om beslutet strider mot lag eller annan författning.

Det överklagade beslutet innehåller bland annat återkallelse av uppdragen i styrelsen och nämnderna samt förändringar i antalet ledamöter för den nyvalda styrelsen och för nämnderna samt att kultur- och fritidsnämnden upphör. Till fullmäktiges protokoll har fogats ett ”Samverkansdokument mellan (S) och (M)”.

Av ovan redovisade reglering framgår att ledamöter och ersättare i styrelsen väljs för fyra år. Kommunfullmäktige har möjlighet att återkalla samtliga uppdrag för förtroendevalda i en nämnd vid förändringar i nämndorganisationen. Vidare framgår att fullmäktige bestämmer mandattiderna för andra nämnder än styrelsen.

Frågan i målet är om kommunfullmäktige agerade lagligt när de ändrade antalet ledamöter i styrelsen. Regleringen får i viss mån anses oklart avgränsad. Enligt förvaltningsrättens mening går det inte att utesluta att även styrelsen omfattas av regleringen i 4 kap. 10 a § KL (jmf SOU 2012:30 ”Vital kommunal demokrati”). Av utredningen i målet framgår att en ny majoritet i kommunfullmäktige har genomfört beslutet om förändring av nämndorganisationen. I dessa fall bör det enligt förvaltningsrätten även kunna beaktas den inkonsekvens i majoritetsförhållandena, som skulle kunna bli fallet om en förändring av nämndorganisationen genomförs utan

att omfatta styrelsen. Mot den bakgrunden finner förvaltningsrätten att det överklagade beslutet tillkommit i enlighet med lag och överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1D)

Ronny Idstrand

I avgörandet har även deltagit särskilda ledamöter Gun Axelsson och Mona S:t Cyr.

Föredragande har varit Per Läckström.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten*.

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar *prövningstillstånd* om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om *prövningstillstånd* inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att *prövningstillstånd* bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få *prövningstillstånd*
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.